

Seat No. : _____

NH-110

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-C-SOC-353 (Major) : Sociology

(Introduction to Social Research)

(NEP)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચનાઓ : (1) બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો.
(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે. જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.
(3) દરેક ઉત્તરોના ક્રમાંક પ્રશ્નપત્રના ક્રમાંક મુજબ લખો.

1. વિજ્ઞાન એટલે શું ? વિજ્ઞાનના લક્ષણો સમજાવો. 10
અથવા
1. 'ખ્યાલ'નો અર્થ આપી, સામાજિક સંશોધનમાં 'ખ્યાલ'નું મહત્ત્વ સમજાવો. 10
2. સંશોધન પ્રશ્ન એટલે શું ? સંશોધન પ્રશ્નની પસંદગી અને ઘડતરની પ્રક્રિયા જણાવો. 10
અથવા
2. સંશોધનમાં સંદર્ભ સાહિત્યની આવશ્યકતા અને મહત્ત્વ વિશે ચર્ચા કરો. 10
3. સામાજિક સર્વેક્ષણ એટલે શું ? સામાજિક સર્વેક્ષણની પ્રક્રિયા જણાવો. 10
અથવા
3. સામાજિક સર્વેક્ષણનો અર્થ અને લક્ષણો જણાવો. 10
4. સમજાવો : 10
(1) નિદર્શનના લક્ષણો
(2) સમષ્ટિના પ્રકારો
અથવા
4. બિન-સંભાવનાત્મક નિદર્શનના પ્રકારો વિશે વિગતે લખો. 10

5. નીચેના વિધાનો ખરાં છે કે ખોટાં તે જણાવો : (ગમે તે દસ)

- (1) 'વિજ્ઞાન' એટલે વિશિષ્ટ પ્રકારનું જ્ઞાન.
- (2) 'ખ્યાલ' અતાર્કિક રચના છે.
- (3) સંશોધન પ્રશ્નનું કાર્યું વિધાન એટલે 'ઉપકલ્પના'.
- (4) 'ઉપકલ્પના' સંશોધનનું ક્ષેત્ર નિર્ધારિત કરે છે.
- (5) સામાજિક સર્વેક્ષણ એ સહકારી પ્રયાસ છે.
- (6) 'આવક' ગુણાત્મક સમષ્ટિનું ઉદાહરણ છે.
- (7) 'નિદર્શ' એટલે સમગ્રના એક ભાગરૂપ નાનો નમૂનો.
- (8) 'નિદર્શન' એ નિદર્શ મેળવવાની પદ્ધતિ છે.
- (9) 'વલણો' સંખ્યાત્મક સમષ્ટિનું ઉદાહરણ છે.
- (10) 'ઝુમખા (Cluster) ચદચ્છ નિદર્શન' બિન-સંભાવનાત્મક નિદર્શનનો પ્રકાર છે.
- (11) સામાજિક સર્વેક્ષણનો સંબંધ નિશ્ચિત ભૌગોલિક વિસ્તાર સાથે હોય છે.
- (12) સમાજશાસ્ત્ર એક પ્રાકૃતિક વિજ્ઞાન છે.

Seat No. : _____

NH-110

November-2025

B.A., Sem.-V

DSC-C-SOC-353 (Major) : Sociology

(Introduction to Social Research)

(NEP)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry equal marks. Figures to the right indicate marks.
(3) Write the same question number as printed in the question paper.

1. What is science ? Explain the characteristics of science. **10**

OR

1. Explain the meaning of 'Concept', and explain the importance of 'concept' in Social Research. **10**

2. What is a Research Problem ? Explain the process of selection and formulation of a research problem. **10**

OR

2. Discuss the need of review of literature and its importance in research. **10**

3. What is a social survey ? Explain the process of social survey. **10**

OR

3. Describe the meaning and characteristics of social survey. **10**

4. Explain : **10**

(1) Characteristics of Sampling

(2) Types of Universe

OR

4. Write in detail about the types of non-probability sampling. **10**

5. State whether following statements are “True” and “False” : (Any Ten)

10

- (1) ‘Science’ means a special type of knowledge.
  - (2) ‘Concept’ is an illogical entity.
  - (3) ‘Hypothesis’ means non-tested statement of a research question.
  - (4) ‘Hypothesis’ determines the scope of research.
  - (5) Social Survey is a co-operative effort.
  - (6) ‘Income’ is an example of qualitative universe.
  - (7) ‘Sample’ means a part of small example of the universe.
  - (8) ‘Sampling’ is the method of collecting sample.
  - (9) ‘Attitudes’ is an example of quantitative universe.
  - (10) ‘Cluster random sampling’ is a type of non-probability sampling.
  - (11) The relation of social survey is with specific geographical area.
  - (12) Sociology is a natural science.
-